

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Türkiye’de tarımsal üretimde maliyet artışlar ve çiftçilerin üretimle ilgili sorunları başta olmak üzere tarım alanını krizden çıkarmak için gerekli çalışmaların yapılması ve çözüm yollarının bulunması amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İçtüzüğü’nün 104 ve 105’inci maddeleri uyarınca bir meclis araştırılması açılmasını arz ve talep ederiz.

Rıdvan TURAN

Mersin Milletvekili

GEREKÇE

Türkiye tarımı geri dönüşü olmayan bir üretim krizine girmektedir. Bu krizin temel nedeni AKP’nin neoliberal politikalarıdır. AKP’nin neoliberal politikalarının sonucu olarak yaklaşık 4 milyon hektar tarım arazisi üretimden düşmüştür. Çiftçiler, gübre, mazot, tohum ve elektrik başta olmak üzere girdi maliyetlerinden dolayı üretim yapamayacak duruma gelmiştir. AKP’nin iktidar olduğu 2002 yılında Türkiye, tarımda kendi kendine yetebilen ülkeler arasında yer alırken, AKP’nin yirmi yıllık iktidarı süresince uyguladığı neoliberal politikalar sonucunda 2022 yılı itibari ile Türkiye, kendi kendine yetebilen ülkeler arasında artık yer almamaktadır. AKP, Türkiye tarımını girdiği krizden çıkarmak için girişimde bulunmak yerine, ithalat argümanını kullanarak hem çiftçileri hem de tüketicileri zor koşullar ile karşı karşıya bırakmaktadır. Dolayısıyla AKP’nin tarıma ilişkin tek geçerli uygulaması olarak, ithalatın kaldığını söyleyebiliriz. 2022 yılı itibariyle Türkiye’nin ihtiyacı olduğu hemen hemen bütün tarım ürünleri ithalat yoluyla karşılanmaktadır. AKP’nin son yıllardaki ithalat uygulaması, o kadar ileri seviyeye ulaşmış olmalı ki, sadece tarım ürünlerini ithalat ile karşılamakla kalmayarak aynı zamanda yurt dışında toprak kiralamaya kadar başvurabilmektedir.

Türkiye’de tarımsal girdi fiyatları, tarihsel olarak görülmemiş bir düzeyde artmaktadır. Son bir yıl içerisinde kamuya verdiği istatistiklerle doğruluğu tartışma konusu olan Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), verilerine göre 2022 Mayıs’a ilişkin Tarım Ürünleri Üretici Fiyat Endeksi (Tarım-ÜFE) yıllık bazda yüzde 154,97 artarak rekor kırmıştır. TÜİK’in kamu ile paylaştığı

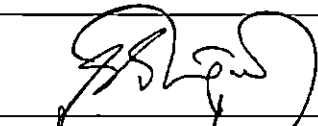
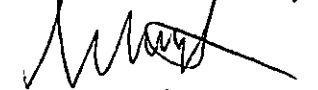
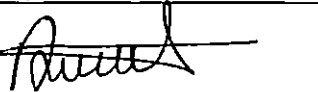
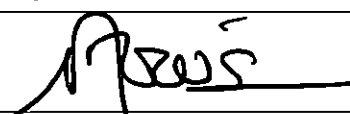
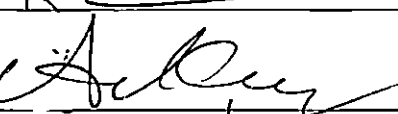
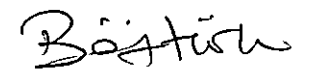
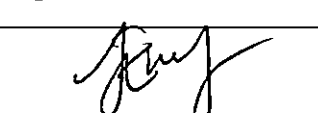
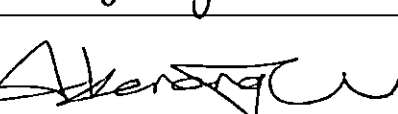
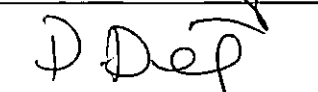
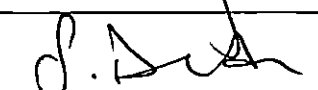
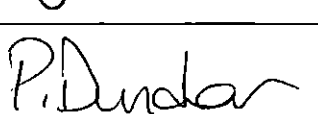
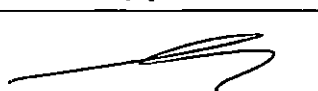
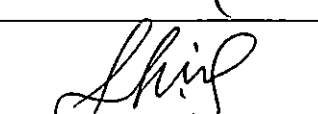
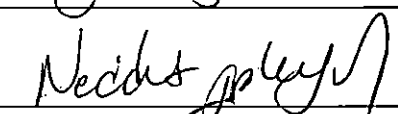
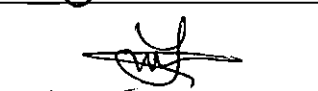
istatistiklere karşılık sadece gübre, mazot ve elektrik gibi tarımdaki önemli kabul edilen girdilerin 2021 yılına kıyasla yüzde üç yüz düzeyinde artması, çiftçilerin TÜİK'in verdiği istatistiklerden daha vahim bir üretim koşulu ile karşı karşıya kaldığını göstermektedir.

Tarımda önemli girdi olan gübre fiyatlarının ton başına 2021 haziran ayı bir yıllık değişimine göre ÜRE gübre fiyatı 2021 haziran ayında ortalama 4 bin TL iken 2022 haziran ayında %225 artarak ortalama 13 bin TL olmuştur. Diğer başlıca gübre fiyat artışları şu şekildedir; 2021 haziran ayında ortalama 2 bin TL olan CAN gübre fiyatı Haziran 2022 yılında %250 artış ile ortalama 7 bin TL'ye 2021 haziran ayında ortalama 5 bin TL olan DAP gübre fiyatı 2022 haziran ayında %160 artışla 13 bin TL'ye, 2021 haziran ayında ortalama 3 bin TL olan 20.20.0 gübre fiyatı %233 artışla ortalama 10 bin TL'ye yükselmiştir. Tarımsal üretimde diğer önemli girdi olan mazot fiyatı 2021 haziran ayında ortalama 7,5 TL iken 2022 haziran ayında %286 artışla ortalama 29 TL'ye yükselmiştir. Sadece gübre ve mazot gibi önemli kalemlerin bir yıl içinde yüksek düzeyde artış göstermesi, tarımsal üretimin ciddi boyutlarda krize girdiğini göstermektedir.

Tarımsal üretimin krize girmesinin sorumlusu, 20 yıllık iktidarı süresince Türkiye tarımını dışa bağımlı hale getiren AKP iktidarındır. Çünkü AKP, çiftçileri destekleyen politikalar yerine şirketleri destekleyen politikaları uygulamayı tercih etmiştir. AKP'nin sermayeyi destekleyen politikaları sonucunda çiftçiler yoksullaşmış, şirketler ise zengin olmuştur. Çiftçi borçlarının 200 milyar TL'nin üzerinde çıkması, çiftçilerin ne kadar yoksullaştığını göstermektedir. Öyle ki yoksullaşan çiftçiler, tarımsal üretimi terk ederek kentlerde ucuz iş gücü haline gelmiştir. 2022 yılı Çiftçi Kayıt Sistemine kayıtlı çiftçi sayısı 500 binin altına düşmüştür.

Türkiye tarımının içinde bulunduğu üretim krizi, AKP'nin tarım politikalarının iflasının ilanıdır. Türkiye tarımının içinde bulunduğu üretim krizinin çözümü ne tarım ürünleri ithalat etmekle ne de yurt dışında toprak kiralamakla çözülebilir. Türkiye'de tarımsal üretim krizinin çözülebilmesinin ilk adımı çiftçilerin girdiler karşısında ezilmesi önlemek koşuluyla desteklenmesidir.

Türkiye tarımını, üretim krizinden çıkarmanın yöntemi ne tarımsal ürünler ithal etmek, ne de Afrika ülkelerinde tarım topraklarını kiralama gibi politikalardır. Türkiye'de mevcut tarımsal üretim krizinden çıkmak için üretimden dağıtıma kadar çiftçileri destekleyen kapsamlı politikaları uygulamaya ihtiyaç var. Öncelikli olarak çiftçi borçları kamu borcu olarak üstlenilmelidir. Çiftçi nakdi destekleri GSYİH'nın % 2'i oranında arttırılmalıdır. Çiftçiler için mazotta ÖTV ve KDV kaldırılmalıdır. Çiftçilere girdi desteği sağlanmalıdır.

1	MAHMUT TOĞRUL	GAZİANTEP	
2	NUSRETTİN MAGİN	ŞANLIURFA	
3	AYŞE SÜRÜCÜ	ŞANLIURFA	
4	MEHMET RUŞTU TIRYAKİ	BATMAN	
5	FİLİZ KERESTECİOĞLU	ANKARA	
6	ABDULLAH KOC	AĞRI	
7	GARO PAYLAN	DİYARBAKIR	
8			
9	BERDAN ÖZTÜRK	AĞRI	
10	OYA ERSOY	İSTANBUL	
11	ALİ KENANOĞLU	İSTANBUL	
12	DERSİM DAĞ	DİYARBAKIR	
13	SAİT DEDE	HAKKARİ	
14	PERO DUNDAR	MARDİN	
15	SIDIK TAŞ	SİİRT	
16	HÜSEYİN KAÇMAZ	ŞIRNAK	
17	NECDET İPEKYÜZ	BATMAN	
18	MUAZZEZ ORHAN IŞIK	VAN	
19	ZÜLEYHA GÜLÜM	İSTANBUL	
20	TAYİP TEMEL	VAN	